

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΧΟΛΙΟ

Αγαπητοί αναγνώστες,

Το αφιέρωμα στην Κοινωνική Εργασία στην Εκπαίδευση συνεχίζεται και σ' αυτό το τεύχος (αρ. 126/2017), με δύο έρευνες που προβάλλουν πλευρές του έργου των σχολικών κοινωνικών λειτουργών με ειδικούς μαθητικούς πληθυσμούς και τις οικογένειές τους, καθώς και με μία μελέτη της ιστορικής εξέλιξης της σχολικής κοινωνικής εργασίας στην Κύπρο.

Στο πρώτο άρθρο, η Μαρία Βουργαζοπούλου, Κοινωνική Λειτουργός, με ομάδα συν-συγγραφέων, παρουσιάζουν δευτερογενή έρευνα που ανιχνεύει παράγοντες κινδύνου αλλά και προστασίας της ψυχοκοινωνικής υγείας μαθητών/τριών, ηλικίας 11, 13 και 15 ετών που ζούσαν σε ίδρυμα ή σε ανάδοχη οικογένεια τα έτη 2002, 2006, 2010 και 2014. Σύμφωνα με τα ερευνητικά συμπεράσματα, παρατηρούνται στο μαθητικό αυτόν πληθυσμό αναντιστοιχία τάξης φοίτησης με ηλικία, σχολική υποεπίδοση, ψυχοκοινωνικές δυσκολίες και συναισθήματα απομόνωσης και στιγματισμού, καθώς και περιορισμένη πρόσβαση σε ερεθίσματα και πόρους. Επανορθωτικά, έναντι αρνητικών εμπειριών του παρελθόντος που "κουβαλούν" αυτά τα παιδιά, οι σχολικοί κοινωνικοί λειτουργοί οφείλουν να ενισχύουν θετικές σχολικές εμπειρίες, σχέσεις φιλίας και εμπιστοσύνης και την απόκτηση θετικών προτύπων, παράγοντες οι οποίοι, όπως αποδεικνύεται από τα ερευνητικά ευρήματα, επιδρούν θετικά στη σχολική επίδοση και ψυχοκοινωνική υγεία των παιδιών αυτής της μαθητικής ομάδας.

Η βιογραφική αφηγηματική προσέγγιση, ως διαγνωστική, θεραπευτική και ερευνητική μέθοδος, έχει παρουσιασθεί και σε προηγούμενα άρθρα της Κοινωνικής Εργασίας.¹ Στο παρόν άρθρο, αναλύονται οι αφηγήσεις ζωής δύο μητέρων με παιδιά/μαθητές με Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ), από την κοινωνική λειτουργό Λεμονιά Χυδίογλου και την καθηγήτρια Κοινωνικής Εργασίας Αγάπη Κανδυλάκη. Οι συγγραφείς τονίζουν τη "ρηκτική" δυναμική της διάγνωσης ΔΑΦ των παιδιών τους στις βιογραφίες των μητέρων και τον αναπόφευκτο επαναπροσδιορισμό της ζωής τους. Κατά τη διαδικασία αυτή, η αξιοποίηση και ενίσχυση των δυνατών σημείων των γονέων (και των παιδιών τους), μέσω των διαμεθοδικών παρεμβάσεων της Κοινωνικής Εργασίας, προτείνεται από τους συγγραφείς ως μέσον διεύρυνσης του μοντέλου διαγνωστικής εκτίμησης και παρέμβασης στην Κοινωνική Εργασία στην Εκπαίδευση, αναγνωρίζοντας ότι, οι παρεμβάσεις της σχολικής κοινωνικής εργασίας, εν προκειμένω, *"μπορεί να βασίζονται περισσότερο σε θετικούς και εφικτούς στόχους, παρά σε ελλείμματα"*.

1. Βλ. π.χ. Βουλγαρίδου, Μ. (2016). Η αφηγηματική προσέγγιση στη Συμβουλευτική, τ. 122, και Τζανάκης, Μ. κ.ά. (2014). Καρκίνος του μαστού: μια βιογραφική προσέγγιση, τ.115, *Κοινωνική Εργασία*, ΣΚΛΕ: Αθήνα.

Η κοινωνική λειτουργός, μέλος του ειδικού επιστημονικού προσωπικού του Πανεπιστημίου Frederick στην Κύπρο, Άντρη Ανδρονίκου περιγράφει την εφαρμογή της σχολικής κοινωνικής εργασίας στην Κύπρο, μέσα από τους σημαντικότερους ιστορικούς σταθμούς της εξέλιξής της. Επισημαίνει τις δυσκολίες αναγνώρισης του έργου του σχολικού κοινωνικού λειτουργού ως αποκλειστικής απασχόλησης. Διαπιστώνει ότι, διαχρονικά, η Κοινωνική Εργασία στην Εκπαίδευση έχει εφαρμοσθεί πειραματικά και πιλοτικά, με διάφορες μορφές και ρόλους που έχουν αναπτύξει οι κοινωνικοί λειτουργοί, με έμφαση στο συστημικό μοντέλο παρέμβασης και με δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης των παραγόντων κινδύνου, και ενίσχυσης των προστατευτικών παραγόντων για τους μαθητές, τις οικογένειές τους, το σχολικό περιβάλλον και την κοινότητα. Καταλήγει τονίζοντας, μεταξύ άλλων, την έλλειψη νομικού πλαισίου, το αμφιλεγόμενο εργασιακό καθεστώς των επαγγελματιών του πεδίου και την αδυναμία επιλογής σταθερού, αρμόδιου κρατικού φορέα παροχής και υποστήριξης της σχολικής κοινωνικής εργασίας.

Η Συντακτική Επιτροπή